

Ontkoppeling treft grote omroepen

Van onze correspondent

DEN HAAG — Als het lidmaatschap van een omroeporganisatie zou worden losgekoppeld van het betalen van de omroepbijdrage en ook van het abonnement op een programmablad, zouden de ledenaantallen van AVRO, TROS en KRO zeer fors dalen. De ledentallen van VPRO, VOO en EO daarentegen zouden flink omhoog gaan, als de beide ontkoppelingen, die minister Van Doorn (CRM) heeft voorgesteld in zijn Medianota, zouden worden doorgevoerd.

„Plan werkt uiterst vervlakkend”

Dit blijkt uit een onderzoek dat, als gevolg van een motie van het Tweede-Kamerlid Kosto, is ingesteld door het instituut voor marktonderzoek Inter/View. Op dit moment is ruim 36 procent van de Nederlandse bevolking van achttien jaar en ouder lid van een omroeporganisatie. Dat zijn 3,5 miljoen mensen. Na de twee ont koppelingen zou dat aantal teruglopen tot drie miljoen, zo hebben de onderzoekers afgeleid uit hun onderzoek dat betrekking had op een representatieve steekproef van 2500 mensen van achttien jaar en ouder.

De twee ont koppelingen zouden het hardst aankomen bij de AVRO, thans met 825 duizend leden de grootste omroep. Dit aantal zou teruglopen tot 357 duizend, aldus het onderzoek. De TROS, thans 682 duizend leden, zou omlaag gaan naar 534 duizend, de KRO zou van 556 duizend leden zakken naar 284 duizend. NCRV en VARA zouden ongeveer gelijk blijven. Een flinke stijging van het aantal leden zou zich voordoen bij de VPRO (van 146 duizend naar 384 duizend leden), VOO (van 142 duizend naar 351 duizend) en in iets mindere mate bij de EO: van 142 duizend naar 221 duizend leden.

Een van de meest opmerkelijke conclusies uit het rapport is dat 45 procent van de abonnees op de programmabladen zich niet beschouwt als lid van een omroeporganisatie, hoewel ze in de praktijk wel als zodanig meetellen en door hun aantal van invloed zijn op de verdeling van de zendtijd. Die 45 procent zijn met name te vinden bij AVRO, TROS en KRO. Van de AVRO-leden met een abonnement op het programmablade voelt 39 procent zich alleen abonnee, geen lid, voor de TROS is dat 57 procent van het aantal leden en voor de KRO 49 procent. Bij VOO, VPRO en EO is het precies omgekeerd.

Van de mensen die lid zijn van AVRO, TROS en KRO voelt zich slechts een klein deel ook echt verbonden met hun omroep, respectievelijk 33, 26 en 48 procent van het ledenaantal. Bij VPRO, EO en NCRV liggen deze cijfers veel hoger, respectievelijk 77, 78 en 68 procent van het aantal leden. Veel mensen die geen lid zijn

van de TROS voelen zich wel sterk met die omroep verbonden.

Overlopers

De verschuiving in ledenaantallen die volgens Inter/View zou optreden na de twee ont koppelingen die Van Doorn voor ogen staan, wordt in het rapport ongeveer als volgt geschetst: de groei van het aantal leden voor VPRO en VOO wordt sterk veroorzaakt door „overlopers” uit TROS en VARA. De KRO recruteert na een ont koppeling geen leden van andere omroeporganisaties en ook niet uit het eigen huidige ledenbestand.

De ondervraagden gaven als reden voor hun lidmaatschap na de ont koppelingen op: voor AVRO en TROS: de beste TV-programma's, bij de VOO: moet meer zendtijd krijgen, terwijl voor de andere omroepen de levensbeschouwing of de politieke signatuur werd aangevoerd als motief om lid te worden. Na de ont koppelingen zouden van de KRO praktisch geen mensen onder de dertig jaar lid worden, terwijl daarentegen de VOO vrijwel uitsluitend leden onder de 30 zou krijgen. De meeste leden van TROS en VPRO zouden onder de 40 zijn.

De beide ont koppelingen zouden volgens het onderzoek een verschuiving teweeg brengen in de sociaal-economische klasse van de leden. De lagere bevolkingsklassen zouden met name te vinden zijn onder de leden van TROS, EO, VOO en de hogere met name bij AVRO en VPRO.

Inter/View heeft ook onderzocht hoe de situatie eruit zou zien als er maar één ont koppeling zou worden doorgevoerd, namelijk die van lidmaatschap en omroepbijdrage. De situatie zou dan in dezelfde richting gaan als zou gebeuren bij twee ont koppelingen, maar niet zo uitgesproken. Volgens de onderzoekers zijn de cijfers die zij hebben geproduceerd voor 95 procent betrouwbaar.

Stemming

De eerste reacties van een aantal omroepspecialisten uit de Tweede Kamerfracties op het „ontkoppeling-rapport” komen vrijwel overeen met de standpunten die bij de behandeling van de Medianota, begin dit jaar, werden ingenomen. KVP-woordvoerder Kleisterlee deelde mee dat hij zijn al aangekondigde motie tegen de tweede ont koppeling (van lidmaatschap en abonnement op het omroepblad) bij de begrotingsbehandeling van CRM in stemming zal laten komen.

Zie verder pag. 11, kolom 7

	Ledenaantal	Ledenaantal na beide ont koppelingen
AVRO	825.000 (23,6%)	357.000 (12,1%)
TROS	682.000 (19,1%)	534.000 (18,1%)
EO	142.000 (4,1%)	221.000 (7,5%)
KRO	556.000 (15,9%)	284.000 (9,6%)
NCRV	502.000 (14,4%)	381.000 (12,9%)
VARA	495.000 (14,2%)	440.000 (14,9%)
VPRO	146.000 (4,2%)	384.000 (13,0%)
VOO	142.000 (4,1%)	351.000 (11,8%)